

Het Keerpunt

Heiner Holman

Als hij voor vakantie thuiskwam, zei zijn moeder: 'Wat zie je er slecht uit.' Maar niemand geloofde hem. Pas na 45 jaar vertelde Heiner Holman over het misbruik van de paters. 'Als anderen het durven, durf ik het ook.' **Deel 5** in een serie over een daad of gebeurtenis die een heel leven op zijn kop zet.

Door Peter de Graaf
Foto Ivo van der Bent

Het ging dus van kontje naar piemel

Ik heb het 45 jaar weggestopt. Je zet er een ijzeren deur voor, met zware kettingen erop. Je moet echt moeite doen om het beest eruit te laten. Het is ook de schaamte. Ojee, straks weet iedereen het. En wie zal het geloven? Mijn ouders hebben me niet eens geloofd dat ik als jongetje van 12, 13 werd verkracht door een pater. Dan voel je je echt eenzaam, hoor. Ik zat op het seminarie van de paters Montfortanen in Voorschoten, op het gymnasium. Het begon eigenlijk al een maand nadat ik daar in 1964 was gekomen. Als je wat uitspookte of een grapje maakte dat verkeerd werd begrepen, moest je bij de pater-prefect komen. Moest je je broek uittrekken en kreeg je slaag op je blote kont, met een Spaans rietje. Zo begon het.

Dat ging dus van kontje naar piemel. Ik moest ook bij hem handelingen verrichten. Daarna begonnen de verkrachtingen. Verschrikkelijk, ik ben nu incontinent. Ik ben ook door een andere pater misbruikt. Het heeft twee jaar geduurd. Dan krijg je de baard in de keel en haar op je piemel. Dan ben je niet meer interessant, hé.

Ik ben wel naar de pater-abt gestapt, het hoofd van de school. Maar die geloofde het niet. Als ik in de vakantie thuis kwam, zei mijn moeder: wat zie je er slecht uit. De eerste keer vertelde ik wat er was gebeurd. Mijn ouders geloofden me niet: dat doet zo'n pater niet. Je kon een pak slaag krijgen. Zo ging dat vroeger. Mijn leven daarna laat zich het best omschrijven als een grote puinhoop. Ik heb banen gehad in de reclamewereld, het zwem-onderrwijs en de gehandicapten sport. Maar ik had ook vaak last van depressies.

Trouwen, dat ging gruwelijk mis. Dat wijkt ik allemaal daaraan. Mijn seksuele opvoeding is totaal verstoord. Je bent geen gezinsmens, je hebt geen vertrouwen, in niemand. Bepaalde vormen van seksuele intimiteit kan ik niet verdragen. Ik accepteer ook geen bevelen of opdrachten.

Met mijn huidige vrouw gaat het goed. Zij begrijpt me. Maar ze is al mijn vijfde vrouw. Ik heb drie kinderen uit vorige huwelijken, maar die zie ik nooit.

Ik ben twee keer opgenomen geweest in een psychiatrische inrichting. De eerste keer was in 1986. Ik kon niet meer werken, was zwaar depri en ben zelf hulp gaan halen. Maar over het misbruik heb ik toen niets gezegd. Ik schaamde me ervoor. Ik had het opgesloten, weggestopt. Ik kon wel een halfuur

achter elkaar janken, maar zei niet waarom. In 1998 ben ik voor de tweede keer opgenomen, in Groningen. Daar kwam ik een jongen uit Delfzijl tegen en die heb ik het verteld. Een verpleegster briefte het door aan de psychiater. Ik sprak er toen wel met de psychiater over, maar ik had niet de indruk dat hij me echt geloofde. Ik praatte mee om mijn hart te luchten. Maar ik zette het niet van me af.

De echte doorbraak kwam vorig jaar. Ik las een artikel in de krant, waarin ook andere slachtoffers van seksueel misbruik door paters hun verhaal deden. Ik weet het nog goed, ik zat hierboven, ik was alleen thuis, mijn vrouw was naar haar werk. Ik zat na te denken en besloot: nu ga ik de krant bellen, nu moet de wereld het weten. Als er meer slachtoffers zijn die het vertellen, dan vertel ik het ook. Ik wilde ook mijn mond opentrekken. Het moest.

Omdat iedereen al die jaren zijn kop heeft gehouden, heeft het al die jaren in de doofpot gezeten. Dat vonden die katholieken natuurlijk wel mooi.

Als anderen het durven, dan durf ik het ook. Je wilt het eindelijk naar buiten brengen. Ik begrijp dat sommige mensen dat wel vreemd vinden: al die getuigenissen opeens van misbruik dat vijftig jaar eerder had plaatsgevonden. Maar het gebeurde. Het was een soort kettengingreactie. Kennelijk vond iedereen de tijd rijp: dit moet eindelijk eens een keer aan de kaak worden gesteld.

Ik vond het wel heel moeilijk om het te vertellen. Je herbeleefde het, je voelde woede, verdriet. Een keer heb ik de hoorn op de haak goegoid, ik kon niet verder. Het was te emotioneel, dan sla ik dicht. Later heb ik teruggebeld en mijn verhaal afgemaakt. Ik was kapot. Ik heb echt een week in de put gezeten.

Ik denk niet dat ik het had gedaan als mijn moeder nog had geleefd. Ik heb altijd een goede band met haar gehad, ook al wilde ze niets van het misbruik weten. Als ik er eens over begon, zei ze: hou maar op, dat wil ik niet horen.

Ze is in 2003 overleden - mijn vader al veel eerder. Ze zal heel veel verdriet hebben gehad als ik het aan de grote klok had gehangen toen ze nog leefde. Ze is altijd een gelovig katholiek geweest en gebleven.

Sommige familieleden reageerden boos toen ze mijn relaas de volgende dag in de krant lazen. Ze vonden me een lul, omdat ik het naar buiten had gebracht. Zoiets doe je niet, vonden ze. Dat brengt de kerk en de familie in diskrediet. Ze willen het nog steeds niet geloven wat mij als jongetje is overko-

men. Ze zijn nog steeds belijdend gelovigen. Ik ben vanaf mijn 18de nooit meer in de kerk geweest. Nou ja, twee keer nog wel, bij de begrafenis van mijn vader en moeder. Dat had ik ze beloofd. Maar het zweet brak me uit toen ik bij die gelegenheden weer een kerk betrad.

Dat onbegrip in de familie heeft me wel geraakt. Maar er kwamen ook veel mensen bij me thuis of naast me in de kroeg die zeiden: hartstikke goed dat je dat gedaan hebt; wat moedig van je. Dat voelt goed. Je hebt het gevoel dat je eindelijk gehoord en begrepen wordt.

Ik heb het beest losgelaten. Dat lucht op. Maar het heeft wel een impact gehad, zeg. Je wordt er weer voortdurend mee geconfronteerd. Die herbeleving is heel erg. De kranten stonden en staan bol van de verhalen over seksueel misbruik in de kerk. Dat doet wel wat met je. Als ik alleen al de kop boven zo'n artikel zag, sloeg ik de pagina zo snel mogelijk om. Pas later durfde ik het te lezen.

Maar ik ben blij dat er eindelijk beweging in zit. Het moest ook hier een keer gebeuren, na al die schandalen in Ierland en Amerika. Als het nu niet was gebeurd, dan had iedereen gedacht: het zal hier wel loslopen.

Dat begrip, die betrokkenheid van anderen, dat voelt toch een beetje als een bevrijding. En dan de massaliteit van al die meldingen. Ik wist wel dat het meer voorkwam, ook bij ons in het internaat: een medeleerling heeft zelfs zelfmoord gepleegd. Maar het gebeurde overal, de enorme schaal waarop het gebeurde, dat heeft zelfs mij verrast. Dat stelletje boeven, het is goed dat het eindelijk is uitgekomen.

Ik zie voortdurend dezelfde slachtoffers op de televisie. Publiciteitsgeile types vind ik dat, ze willen er alleen maar beter van worden. Ze willen een megaclaim indienen bij de kerk. Ze hebben mij ook benaderd, maar ik hoef niet bij die groep. Het gaat mij niet om geld. Het gaat mij om de erkenning dat het is gebeurd. Ik zit wel in een zelfhulpgroepje, met andere mensen die seksueel zijn misbruikt. Je begrijpt elkaar, je herkent dingen, je troost elkaar. We proberen een keer in de maand bijeen te komen.

Laast las ik dat advies over die schadevergoedingen, in vijf categorieën. Maar dan moet je als slachtoffer wel met bewijsstukken komen. Een schriftelijke bekentenis van de dader bijvoorbeeld. Nou, die pater-prefect is al lang dood. Of een verklaring van Hulp & Recht. Ik heb me aangemeld bij Hulp & Recht, maar sindsdien heb ik daar nooit meer iets van gehoord.

Ik denk niet dat ik gebruik zal maken van zo'n schaderegeling. Ik zou me vies voelen, ik zou me een hoer voelen als ik geld zou aannemen. Zo van: ik ben flink misbruikt, en nu krijg ik er geld voor. Potverdikkie, ik heb geen zak aardappelen verkocht.

Wat ik zoek, is begrip, erkenning. Ik heb nooit iets van de Montfortanen gehoord. Ik heb ooit zelf geprobeerd contact met ze op te nemen. Ik ben nog bij de school in Voorschoten langs geweest. Er werd mij vriendelijk doch dringend gevraagd het pand te verlaten.

Het zou fijn zijn als er iemand van de Montfortanen langskwam en zei: Holman, het is gebeurd, heel vervelend allemaal, we weten het, excuses. Want er zijn nog steeds mensen die het niet geloven. Diep gelovige katholieken, die zeggen dat het een hetze is.

Als Robert M. kinderen pakt, is de wereld te klein. Maar over dit misbruik wordt snel gezegd: ach, het is allemaal zo lang geleden. Het gaat mij er ook niet om dat de daders die nog leven, nu hard worden aangepakt. Wat moet je met zo'n 77-jarige die al in het rusthuis zit?

Eigenlijk kan ik niet eens echt kwaad worden op die types. Je hebt het celibaat, je hebt zin in seks en er lopen alleen maar jongetjes rond. Dat is best wel moeilijk, zodat je achteraf nog best begrip kan opbrengen waarom zo iemand het gedaan heeft. Je bent heel kwaad, en toch weer niet.

Het is het systeem van die katholieke instellingen dat rot is. Dat is het kwaad. Als dat na vijftig jaar eindelijk bekend en erkend wordt, dan is al veel gewonnen.'

Heiner Holman (59) uit Harderwijk is als jongetje misbruikt door twee paters. Het seksueel misbruik heeft voor hem veel gevolgen gehad: hij werd niet geloofd toen hij het zijn ouders vertelde, hij leed aan depressies, zijn huwelijken liepen stuk, zijn drie kinderen zien hij niet meer. Hij zit nu in een zelfhulpgroep met andere mensen die seksueel zijn misbruikt.

Heiner Holman: 'Ik denk niet dat ik nog gebruik ga maken van zo'n schaderegeling. Ik zou me vies voelen als ik geld zou aannemen. Potverdikkie, ik heb geen zak aardappelen verkocht.'